

WAT BEREIKT HET AKTIECOMITÉ "KAP MET KAPPEN" IN BOXTEL?

In een nieuwbouwwijk van Boxtel, prachtig gelegen temidden van oude populierenbeplantingen ontstond eind 1979 een heftige botsing tussen gemeente en bewoners, toen de gemeente plotse-ling besloot, de meeste populieren te gaan omzagen.

Een spontaan opgericht actiecomité wist voor de meeste bomen uitstel van executie te ver- krijgen. Men wilde eerst voorgelicht worden over de motieven en plannen van de gemeente. Ook het plan, om geen populieren te herplanten vanwege hun agressieve wortelgedrag stuitte op veel ver- zet. "De populieren geven onze wijk een heel streekeigen karakter en zonder populieren zijn we niet meer te onderscheiden van alle andere nieuwe wijken in Nederland".

De gemeente vroeg het actiecomité om een alter- natief plan. De Bomenstichting kwam op verzoek van het actiecomité naar Boxtel en moest daar helaas constateren, dat veel van de bomen inderdaad aan vervanging toe zijn. De aanleg van de wijk is met veel machinegeweld gepaard gegaan en de daarbij ontstane wonden aan de bomen en hun wortels zijn gaan inrotten en hebben boven- dien de wilgehoutrups gelegenheid geboden, de bomen binnen te dringen.

De conclusie van de Bomenstichting was dan ook, dat de bomen wel weg zullen moeten, maar niet zo snel en paniekerig als men eerst van plan was. Sommige bomen kunnen nog best 10 tot 15 jaar mee. (In dit tijdsbestek kunnen nieuwgeplante populieren al weer 10-15 m hoog worden.) Een nader onderzoek van de bomen zal moeten leiden tot een urgentieplan, dat aangeeft welke rijen snel weg moeten en welke langer kunnen blijven staan.

De Bomenstichting heeft in haar rapport tevens gepleit voor het herplanten met populieren, waar dit maar even mogelijk is. Als eventuele vervan- gers van de populieren komen eiken, essen en esdoorns meer in aanmerking dan de platanen waaraan door de gemeente gedacht wordt, daar de laatste veel eigenschappen met populieren gemeen hebben, en niet goed in het brabantse landschap passen.

In een kortgeleden gehouden raadsvergadering heeft de gemeente besloten vast te houden aan haar voorgenomen plan, toch alle populieren te kappen. Het actiecomité heeft onmiddellijk een bezwaar ingediend tegen dit besluit bij de Raad van State. Gedurende de nu volgende procedure mag de gemeente haar plannen om de populieren te kappen niet uitvoeren.

"AGRESSIEVE" BOOMWORTELS GELEIDEN

Iedereen heeft wel eens over één door boom- wortels opgedrukt wegdek gehobbeld en zich moge- lijk afgevraagd, of daar niets aan te doen is. De sterk zijwaarts en oppervlakkig groeiende wortels van o.a. populier, wilg en acacia rich- ten veel schade aan in wegdekken, riolerings- en drainagesystemen en zelfs wel eens aan gebouwen. De kleinste gaatjes worden door deze wortels benut en de meest onaantrekkelijke milieus ge- trotseerd, wanneer ze "op zoek zijn" naar vocht en voedsel. Als het doel is bereikt, worden ze tegen de verdrukking in dikker en richten zo vernielingen aan.

Om dit verschijnsel aan banden te leggen, wordt momenteel gezocht naar materialen, die in staat zijn, de wortels tegen te houden en te dwingen, een andere richting te zoeken. Met vertikaal ingegraven, goed aaneengesloten plastic golf- platen kunnen reeds goede resultaten worden be- haald. Wanneer deze platen zich bovendien be- vinden aan de buitenkant (t.o.v. de boom) van een sleuf van ongeveer 60 cm breed en meer dan 100 cm diep, waar mogelijk tot in het grondwater, gevuld met schoon (d.w.z. voedselarm) straatzand, dan wordt het voor de wortels extra onaantrekke- lijk om de andere kant te gaan opzoeken.

Om toch voldoende verankering van de boom moge- lijk te maken, moet er tussen stam en sleuf ten- minste 2 meter normaal doorwortelbare grond zitten. Waar dit niet kan worden bereikt, bijv. als de afstand tot de weg gering is, kunnen z.g. "grondpijlers" een oplossing bieden. Dit zijn diepe gaten die vlak voor de sleuf worden inge- graven en gevuld met voedselrijke en goed door- wortelbare grond. (Wel zodanig gegraven dat er niet gemakkelijk pekewater in kan stromen!)

Als het gaat om het indammen van nog te planten of net geplante bomen, dan zijn er weinig pro- blemen te verwachten, mits men de boom geen "ontsnappingsmogelijkheid" laat.

Gaat het om bestaande bomen, dan moet er meestal in wortels worden gehakt. Dit geeft problemen voor de verankering, de kans op rottingsver- schijnselen in de wortels en het verstoort het evenwicht tussen kroon en wortelgestel. In dat geval is een nauwkeurige afweging van belangen noodzakelijk, alvorens men tot deze ingreep besluit.

BOMENINSPRAAK

De gemeentelijk plantsoenendienst van Hilversum heeft de bewoners van de Gijsbrecht van Amstelstraat ingeschakeld bij de keuze van de boomsoort die voor hun huis geplant wordt ter vervanging van de ongeveer twintig eiken, die door allerlei oorzaken het loodje hebben gelegd. Via een enquêteformulier kan men duidelijk maken of men voor essen, witte of rode paardekastanje, platanen of esdoorns kiest. Vóór april worden de bomen geplant.

VEEL VOORKOMENDE ZIEKTEN EN PLAGEN BIJ BOMEN(1)

De hieronder gegeven beschrijving van het meniezwammetje vormt het begin van een reeks artikelen die in de volgende uitgaven van het Bomennieuws als vaste rubriek zullen gaan verschijnen.

HET "VUUR" OF MENIEZWAMMETJE

Het "vuur" wordt veroorzaakt door de schimmel *Nectria cinnabarina* soms ook wel de meniezwam genoemd geeft aanleiding tot bastnecrose (dode plekken bast) bij verschillende loofhoutsoorten, waaronder: iep, esdoorn, linde, es en kastanje. Op dunnere stammen en takken kan deze bastnecrose zich soms zodanig uitbreiden dat de tak of stam geheel wordt geringd en vervolgens afsterft. De ziekte is zowat het hele jaar door herkenbaar aan de vele (soms meer dan 100) meniekleurige tot roze spikkeltjes, iets groter dan een speldeknop, die op de aangetaste plek voorkomen (dit zijn de vruchtlichaampjes die de ongeslachtelijke schimmelsporen vormen).

In de nazomer en herfst ontstaan daarnaast wat kleinere en minder opvallende rood-bruine bolletjes. (Deze vormen de geslachtelijke sporen.) Vaak ziet men dat een snoeiwond of afgebroken tak het centrum vormt van een aangetaste plek. Dit komt omdat de schimmel en het algemeen de boom via een verwonding binnendringt. Men kan een aantasting dus voorkomen door gemaakte wonden af te smeren met een wondafdekmiddel (Het liefst een middel dat een schimmeldodende stof bevat.)

Als de boom eenmaal is aangetast dan kan men de aantasting verwijderen door deze weg te snijden tot op het gezonde hout- en bastweefsel. Het is dan wél noodzakelijk om de wond vervolgens af te smeren met een afdekmiddel met bacterie- en schimmelbestrijdende werking. Topsin-M-pasta, dat nog maar kort in de handel is vormt in dit opzicht een goede keus.

AANKONDIGING TENTOONSTELLING "BOMEN"

In het Westfries museum te Hoorn wordt vanaf 1 maart tot en met 4 mei 1980 een expositie gehouden van naieve schilderijtjes van Atie Boerboom-van den Berg die alle betrekking hebben op bomen. De tentoonstelling wordt gehouden in het prentenkabinet in het hoofdgebouw aan de Roode Steen. De openingstijden zijn: In maart dagelijks van 10-12 uur en van 14-17 uur. Vanaf april dagelijks van 10-17 uur en zondags van 12-17 uur.

Atie Boerboom over haar Bomen:

"De boom heeft mijn hele leven mijn interesse gehad. Als ik schilder, vallen me steeds gedachten in aan bomen. Wanneer ik me mijn eerste jaren in Amsterdam herinner, denk ik aan de Leliegracht drie-hoog. Daar keek ik uit het raam in de boomtoppen en zag ik de hemel. Ik dacht dan: zo ben ik het dichtst bij de boom en dat midden in Amsterdam. Bij de Plantsoenendienst zeiden ze mij: U vraagt of de bomen mogen blijven; meestal wordt ons gevraagd of er takken weg mogen voor de zon, of de hele boom voor de auto. Zou iedereen zich wel realiseren hoeveel keren zijn ogen naar bomen gaan en hoe noodzakelijk de boom is in zijn leven? Wat geeft de boom ons allemaal. Het zou goed zijn als iedereen zich eens bewust werd van de boom in het menselijk leven. Was er maar een weegschaal die dat kon wegen, ik denk dat die positief zou uitslaan.

Ik ben bang dat er te weinig gewogen wordt. Wat zou alles meer in harmonie zijn, als iedereen contact met de natuur kon behouden. Twee-hoog wonend sinds 26 jaar, ben ik dus mijn stukje grond maar gaan schilderen. Met bomen. Wat me gelukkig maakt."

UITGAVEN VAN DE BOMENSTICHTING

Er zijn intussen twee nieuwe informatiebladen verschenen:

nr.26, "Uittreksel van de beleidsnota van de Bomenstichting"; een korte samenvatting van de in 1979 opgestelde beleidsnota waarin de Bomenstichting haar plannen uiteenzet.

nr.27, "Bomen en Vee"; gaat over de problemen die bomen ondervinden door vee. Er worden een aantal mogelijkheden gegeven de bomen te beschermen.

Bestelling van deze en reeds eerder verschenen informatiebladen is mogelijk door overmaking van f 2,- per blad op postgiro 2108755 t.n.v. De Bomenstichting Zeist, onder vermelding van het gewenste nummer.

Andere verkoopartikelen:

Bomen Sparen à f 2,50

(praktische wenken met illustraties voor voorzorgsmaatregelen in de omgeving van bomen.)

IONA-tuinengids à f 12,50

(gids van stijltuinen, pineta, arboreta en kruidentuinen in Nederland, uitgave K.M.T.P.)

Knotwilgaffiche + brochure à f 7,50

(uitgave I.V.N.)

Bomen en Wet à f 10,-

(auteur Mr. W. Vergouw, Geldend recht over bossen en bomen, heesters en heggen. Uitgave Bomenstichting en Natuurmonumenten.)

De volledige beleidsnota van de Bomenstichting is eveneens verkrijgbaar à f 2,-.

Het door Shell-Nederland in samenwerking met de Bomenstichting uitgegeven "Shell-journaal van Nederlandse Bomen" is gratis verkrijgbaar (beperkte voorraad)

De artikelen zijn te bestellen door overmaking van het genoemde bedrag op postgiro 2108755 t.n.v. de Bomenstichting Zeist, onder vermelding van het gewenste artikel.